

- Golec, M., Mírová, Z. v tisku:** Halštatská Býčí skála – 153 let přírodovědných analýz. In: P. Bednář a kol.: *Moderní analytická chemie v archeologii*. Olomouc.
- Kříž, M. 1892:** Die Höhlen in den mährischen Devonkalken und ihre Vorzeit II. *Jahrbuch der Kaiserlich Königl. Geologischen Reichsanstalt* 42, 463–626.
- Oliva, M., Golec, M., Kratochvíl, R., Kostrhun, P. 2015:** *Jeskyně Býčí skála ve svých dějích a pradějích*. Anthropos 39, N. S. 31. Brno: Moravské zemské muzeum.
- Pelíšek, J. 1949:** K charakteristice jeskynních sedimentů Býčí skály v Moravském krasu. *Československý kras* 2, 249–254.
- Wankel, H. 1868:** Schreiben an Herrn Hofrat und Prof. Hyrtl. *Sitzungsberichte der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften. Mathematisch-Naturwissenschaftliche Classe*, Band 58, Abteilung 1, 7–10.
- Wankel, H. 1882:** *Bilder aus der Mährischen Schweiz und ihrer Vergangenheit*. Wien: Adolf Holzhausen Verlag.

Summary

In July 2020, trenches No. 3 and 4, which contained Hallstatt Period sediments, were excavated in the Entrance Hall of the Habrůvka – Býčí skála cave in the Moravian Karst (Blansko District). The layers in trench No. 3 (Fig. 9) were intact (Hallstatt Period). In trench No. 4 (Fig. 10) in layers 2–3a/3b, the sediments (Hallstatt Period) that had been previously excavated were partially intact in layer No. 3b (Hallstatt Period) and layer No. 4 (Paleolithic?). The excavation fulfilled both goals – Hallstatt Period profiles with layers and findings were documented, and samples were obtained for scientific analyses, which continue to be evaluated. Both trenches captured a sequence of Hallstatt period layers approximately as H. Wankel documented in 1872 – layers A (trench No. 3) – D and cave loess (trench No. 4) (Wankel 1882, Fig. on pg. 383). Further research is also planned for 2021.

Martin Golec, Zuzana Mírová, Lukáš Kučera,
Radim Kratochvíl, Marek Novák

Holasovice (okr. Opava)

„Dvůr“, parc. č. 387/2.

Platěnická kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ostravě.

Lokalizace: S-JTSK – -502707.4, -1080566.58

V březnu 2020 proběhl v prostoru známé polykulturní archeologické lokality (kulturní památka r. č. 31622/8-1379) drobný archeologický výzkum, vyvolaný výstavbou retenční podzemní nádrže na dešťovou vodu. Místo stavby se nachází v nejvýchodnější části návrší, u kamenné ohradní zdi (jež je pravděpodobně pozůstatkem ohrazení novověkého zemědělského areálu). Tato část ostrožny (277 m n. m.) je těsně obtékána řekou Opavou ze severovýchodu (řeka je vzdálena od severní hrany přibližně 30 m) a dnes již zatrubněným potokem Lipinkou z jihu a jihovýchodu (hrana vzdálená cca 20 m).

Stavbou narušená jediná zásobní jáma obsahovala četné zlomky keramiky nálevkovitých pohárů (viz oddíl Eneolit). Jámu do mladšího období nám ale datuje ze dna vytažený typický materiál, náležející platěnické fázi kultury lužických popelnicových polí (např. zdobená miniaturní amfora).

Literatura

Neuveдено.

Summary

A Platěnice culture storage pit was discovered during a minor construction project at the “Dvůr” polycultural site in Holasovice (Opava District).

Tereza Tichá Krasnokutská

Horní Moštěnice (okr. Přerov)

„Ostudy“, parc. č. 1014/13.

Doba laténská. Sídliště. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: nepublikováno z důvodu ochrany lokality

V roce 2020 byl na katastru obce Horní Moštěnice během preventivní detektorové prospekce realizované pracovníky Muzea Komenského v Přerově zajištěn soliterní kovový nále z doby laténské. Místo nálezu se nachází při severovýchodním okraji trati „Ostudy“, na parc. č. 1014/13. Lokalita je situována na severním svahu výrazné terénní vlny na levobřeží říčky Moštěnka. Nadmořská výška polohy činí 210 m. Nalezeným kovovým předmětem je křížovitý závěsek (obr. 11). Celková délka činí 52 mm, šířka horní části je 15,5 mm, šířka křížovitě rozšířené spodní části 11,5 mm, tloušťka je 3,5 mm. Hmotnost předmětu činí 7,986 g. Oválné závěsné očko bylo v horní části přerušeno v důsledku opotřebení. Povrch artefaktu je pokryt světle zelenou oxidací patinou. V horní vějířovitě rozšířené části závěsku stejně jako na dolní obdélné destičce, z níž do stran vybíhají vývalky, se dochovala výzdoba žlutým emaillem. Závěsek původně tvořil ozdobnou součást celokovového ženského laténského opasku, přičemž není vyloučeno, že mohl sloužit jako forma amuletu.

Z přerovského regionu představuje nejbližší analogii k exempláři křížovitého závěsku z Horní Moštěnice po tvarové stránce téměř shodný závěsek nalezený v roce 2020 na katastru obce Uhřetice (viz níže Uhřetice, okr. Přerov). Za analogický lze označit také křížovitý závěsek původně zdobený emaillem z lokality Chornice 2c v Boskovické brázdě (Vích 2017, 636, 651, obr. 4: 9). Značnou podobnost vykazuje rovněž exemplář křížovitého závěsku z lokality Staré Zámky v Brně-Líšni (Čižmářová 2012, 192, tab. I: 2). Jako tvarově vzdálenější paralely lze uvést nálezy závěsků z laténské lokality na katastru obce Klenovice na Hané (Čižmář et al. 2008, 126–127, obr. 2: 6) či lokality Těšice (Čižmář et al. 2010, 129, 131, obr. 5: 7).

Laténské osídlení lokality v Horní Moštěnici bylo doloženo již povrchovými sběry D. Kolbingera realizovanými od 70. let 20. století (Kolbinger 2019, 190–191).

Obr. 11. Horní Moštěnice. Bronzový závěsek zdobený emaillem. Foto Z. Schenk.

Fig. 11. Horní Moštěnice. Bronze pendant decorated with enamel. Photo by Z. Schenk.

Literatura

- Čižmář, M., Čižmářová, J., Kejzlar, M., Kolníková, E. 2008: Detektorová prospekce lokalit z doby laténské na Moravě. *Přehled výzkumů* 49, 125–131.
- Čižmář, M., Čižmářová, J., Kejzlar, M., Kolníková, E. 2010: Detektorová prospekce archeologických lokalit na Moravě v roce 2009. *Přehled výzkumů* 51, 125–137.
- Čižmářová, H. 2012: Laténské nálezy z lokality Brno-Líšeň, poloha „Staré Zámky“. In: G. Březinová, V. Varsík (eds.): *Archeológia na prahu histórie. K životnému jubileu Karola Pietu*. Archaeologica Slovaca Monographiae. Communicationes. Tomus XIV. Nitra: Archeologický ústav SAV, 185–199.
- Kolbinger, D. 2019: *Osídlení východního Kroměřížska v mladší době železné (laténské). Katalog všech známých lokalit a nálezů s důrazem na nové poznatky*. Hulín: vlastním nákladem Dalibor Kolbinger.
- Vích, D. 2017: Doba laténská v severní části Boskovické brázdý ve světle drobných kovových nálezů. *Archeologické rozhledy* LXIX(4), 629–671.

Summary

An isolated La Tène period bronze pendant decorated with enamel was found by Z. Schenk in 2020 during a metal detector survey in “Ostudy” field (Horní Moštěnice cadastral area, Přerov District).

Zdeněk Schenk

Hostěnice (okr. Brno-venkov)

„Pacholčí“, parc. č. 274/1.

Doba laténská. Depot. Průzkum detektorem kovu. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.2370969N, 16.7661728E

V jihozápadní části intravilánu Hostěnic byly v rámci záchranného předstihového výzkumu v dobývacím prostoru lomu Mokrý při detektorové prospekci nalezeny větší štíhlý a menší železný hroty kopí a oštěpu s tulejí a středovým žebrem. K těmto postupně přibyl zlomek kovy, masivní jednobřítý sekáč a velký železný profilovaný kruh/náramek (?), zdobený po obvodu vhloubenou vlnicí. Morfologie artefaktů naznačuje, že může jít o výrobky kovářské dílny z protohistorického období (za posouzení některých předmětů děkuji P. Žákovskému z Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i.), u některých však nelze vyloučit ani středověké stáří. Nicméně, tato koncentrace nálezů na omezené ploše (cca 20 × 70 m) v zaniklé raně novověké hostěnické pluzině již předem naznačuje, že může jít o soudobé předměty (snad záměrně uložený depot), které mohly být sekundárně rozptýleny až v novověku. V areálu mokerského lomu jde o ojedinělý nález.

Literatura

Neuveдено.

Summary

A large slim spearhead with a smaller iron one, a socketed spearhead, a fragment of a scythe, a massive one-edge chisel and a large iron profiled ring, decorated with engraved locoweed along the circumference, were found during a detector survey in Hostěnice (Brno-Country District). The morphology of the artefacts indicates they may be products of a blacksmith's workshop from the protohistoric period although the medieval age cannot be ruled out for some of them. The concentration of the finds on a limited area (c. 20 × 70 m) in a vanished early modern

village field indicates that it may be an intentionally deposited hoard that could have been secondarily scattered in the Modern Period. It is a unique find in this region.

Petr Kos

Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž)

Záhlinice; „Za Školou“, parc. č. 1862/9, 1862/11, 1862/12.

Časná doba laténská (LT A), mladší a pozdní doba laténská (LT C2–D). Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: WGS-84 – 17.48751E, 49.28848N

Ve známé lokalitě „Za Školou“ (Čižmář 2011, Šebela 2016) byla výzkumem prozkoumána jedna kompletní částečně zahloubená chata (polozemnice) z mladší doby železné, orientovaná přibližně ve směru V–Z (viz celkový plán v oddílu Doba bronzová). Ve výplni laténské chaty se uchoval také atraktivní nález fragmentu náramku z kobaltově modrého skla. Ačkoli jsou drobné předměty kvůli své chronologické citlivosti velice dobrými vodítky k přesnému datování, tento konkrétní typ náramku má poměrně široké zastoupení v nálezových celcích od stupně LT C1 až po oppidální stupeň LT D1. Keramika získaná z výplně polozemnice však postrádá znaky charakteristické pro stupeň LT C1 (kromě jednoho fragmentu s výzdobou v podobě kolků ve tvaru obráceného písmene „C“) a současně nenese pokročilé znaky pro pozdně laténský stupeň LT D1, a bude tedy dle předběžného zhodnocení náležet mladolaténskému stupni LT C2, který souhlasí s těžištěm výskytu zmíněného náramku. Jako výrazně starší intruze byl v zásypu chaty nalezen také jeden fragment časně laténské keramiky (stupeň LT A) s výzdobou girland provedených kružidlem.

Literatura

- Čižmář, I. 2011: Hulín (k. ú. Záhlinice, okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 52(1), 162.
- Šebela, L. 2016: Pravěké a časně historické nálezy z katastrálních území Záhlinice a Chrástán. In: Z. Fišer (ed.): *Záhlinice a František Skopalík. Příběh malé vesnice a velké osobnosti (s exkurzou k dějinám obce Chrástán)*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost v Brně pro město Hulín, 27–60.

Summary

A semi-sunken hut was examined during the construction of the foundations for new family houses in the “Za Školou” location (Záhlinice cadastral area, Kroměříž District) with a find of a cobalt-blue glass bracelet and pottery from the Late La Tène period.

Miroslav Popelka, Adam Fojtík

Chvalčov (okr. Kroměříž)

Sv. Hostýn, parc. č. 1008.

Mladší a pozdní doba laténská (LT C2–D). Výšinné sídliště. Sonda. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: po zpracování Muzeum Kroměřížska, p. o.

Lokalizace: 49.3785008N, 17.7008922E

V souvislosti s rozšířením pandemie Covid-19 a znepřístupněním poutního místa na sv. Hostýně bylo ze strany investora (Matice Svatohostýnská, z. s.) přistoupeno k dlouho plánované